

68.

Šrámkova Sobotka

— 29. 6. – 6. 7. 2024 —

festival českého jazyka, řeči a literatury

68.
Šrámkova Sobotka
-----29. 6. – 6. 7. 2024-----
festival českého jazyka, řeči a literatury
-----Š-----

SO 29/6

15:00 | Pavel Šimon – Grafika
Vernisáž výstavy, Základní škola
Vlné listy, exlibris, novoročenky

19:30 | 2084
Divadlo, Sokolovna | 300 Kč
Spolek Kašpar | Milena
Steinmasslová v černé komedii

22:00 | Nás se to netýká?
Projekce, Zahradá Šrámkova domu |
100 Kč
Filmy, které by neměly zůstat ve
stínu

NE 30/6

8:30 | Mše
Děkaný kostel sv. Máří Magdalény
Mši svatou slouží děkan Václav
Novák

**10:00 | Slavnostní zahájení
festivalu**
Městské divadlo
Sluneční brýle, kšiltovky a paraplička
s sebou!

**11:00 | Úvodní kolečko recitační
dílňy**
Šrámkův dům
Prezentace připravených textů
a rozdělení do pracovních skupin

13:30 | Poetické odpoledne
ze Šolcova statku do Městského divadla
Procházka Sobotkou a zastavení
s poezií, divadlem a hudbou

15:30 | Setkání dílen pro dospělé
Zahradá Šrámkova domu
Neformální seznámení lektorů
a účastníků festivalových dílen

**17:00 | Od chaconny až po tango –
fagot a cembalo, jak je neznáte**
Koncert, Kostel sv. Máří Magdalény |
200 Kč
Štěpánka Skalická a Radovan
Skalický

19:30 | Milka an sich?
Divadlo, Městské divadlo | 150 Kč
Studio Milčina domu | Milka, Milka
Fraňova, Milka Fránotvorná

21:30 | HlasKontraBas
Koncert, Zahradá Šrámkova domu |
200 Kč
Poetické, folkové i experimentální
setkání hlasu a kontrabasu

PO 1/7

8:30 | Prezenze dětských dílen
Zahradá Šrámkova domu
Registrace přihlášených účastníků,
seznámení s lektory

**9:00 | Mgr. Klára Krásenská –
Ve stínu kánonu: příběh díla
Karla Doskočila**
Přednáška, Spořitelna

O tvorbě (právem) neslavné. Krátký
exkurs do mikropoetiky

14:00 | Eva Marie Rosa
Autorské čtení, Zahradá Šrámkova domu
Spirituální verše z Batova Zlína

15:00 | Poezie periferie
Scénické čtení, Dvůr vedle Maštale
Poslední nakonec a Studio Šrámkova
domu | Inspirační tvorbou literátů
bezdomovců

**16:00 | Přehližené a pomíjené
v Shakespearových hrách**
Beseda, Spořitelna
Drozd. Před Williamem, za Williamem
nikdo nesmí stát...

**16:00 | Jiří Šlupka Svěrák – Šlo
kopyto do světa a potkalo koně**
Pro děti (5+), Farní zahrada | 50/70 Kč
Muzikantovy nonsensové hříčky

19:30 | Suzanne Renaud
Divadlo, Spořitelna | 300 Kč
Divadelní spolek JEDL | Setkání
s francouzskou básnířkou v podání
Lucie Trmíkové

21:00 | Orloj
Divadlo, Sokolovna | 150 Kč
Poslední nakonec | Spolek Čubčí
láj vás zve na slavnostní vynášení
Morany

22:00 | Krvavý román
Poslech, Městské divadlo
Rozhlasový hold Váchalové proslulé
hororové knize

ÚT 2/7

**9:00 | Mgr. Michal Fránek, Ph.D. –
Skryté dějiny pesimismu v české
literatuře 19. století**
Přednáška, Spořitelna

Jak vyvážit „opium lidstva“ ve století
járy

11:00 | O Milce
Vernisáž výstavy, Městská knihovna
Program paní Hrdličkové Šrámkové

11:30 | Návštěva u Šrámků
Prohlídka, Šrámkův dům
Exkurze do muzea

13:30 | O Poezie periferie
Seminář, Farní zahrada
S Liborem Vackem o pondělním
scénickém čtení

14:00 | Jan Škrob
Autorské čtení, Zahradá Šrámkova domu
Báseň... překlad... básně!

15:00 | O strašlivé víře žít!
Poslech, Zahradá Šrámkova domu
Nové překlady Morgensterna se vrací
na Sobotku

**16:00 | Hazárové – stigma
jinakosti**
Beseda, Spořitelna
Pelikán, Stříbrná. Afghánistán jako
domu | Inspirační tvorbou literátů
bezdomovců

16:00 | Je tu místo?
Pro děti (6+), Farní zahrada |
80/100 Kč
Divadlo DIP | Hravé pohybové
představení o školáckých radostech
i strastech

19:30 | Přípravy na všechno
Divadlo, Městské divadlo | 300 Kč
Masopust | Adaptace oceňované
prózy s Miloslavem Königem
a Šimonem Krupou

**21:30 | Němec Frank Weisse
k českým poměrům aneb boj
s češtinou**
Scénické čtení, Spořitelna
MEZiUM | O životě, Čechů a touze
někam patřit

23:00 | FAMU Four
Projekce, Městské divadlo | 100 Kč
Snímky nastupující generace filmařů

ST 3/7

**9:00 | Mgr. Jan Bílek, Ph.D. –
Vítané místo ve stínu: prostor pro
Čapkovy pátečníky**
Přednáška, Spořitelna
Za známými osobnostmi z výsluní do
privátního zátíší

**10:30 | Jan Bílek, Jarmila
Schreiberová – Pátečníci na
fotografiích Karla Čapka**
Prezentace knihy, Spořitelna
Určí 35 osobností na 102 snímcích!

**13:30 | O Němec Frank Weisse
k českým poměrům aneb boj
s češtinou**
Seminář, Farní zahrada

S Liborem Vackem o úterním
scénickém čtení

14:00 | Jiří Šimčík
Autorské čtení, Zahradá Šrámkova domu
Valašský bard se saxofonem

15:00 | Primula veris Revival
Scénické čtení, Park u vlakového nádraží
Divadlo Fénix | Nevšední návrat
Šolcových Prvosenek

16:00 | Bába Bedla
Pro děti (6+), Městské divadlo
HorDa | Magické dobrodružství
židovské dívky a českého kluka

16:00 | Minulosti Sobotky
Výcházka, od Šrámkova domu na
Humprecht
S historikem Karolem Bilkem

**16:30 | Krásný zámek... po
generální rekonstrukci**
Prohlídka, Humprecht | 80/120 Kč
Národní kulturní památka s výkladem
kastelánky

16:30 | Ven z izolace
Dílna, Základní škola
O svobodě projevu s využitím
techniky mail art

17:00 | Šrámkova 11°
Závod a pochod, Koupaliště
Sport a turistika na trati vedené
líbezným Českým rájem

19:30 | nerost
Koncert, Zahradá Šrámkova domu |
200 Kč
Křehké tóny akustické kytary barvené
postrockovou melancholií

21:00 | P/ST
Koncert, Zahradá Šrámkova domu |
300 Kč
Vynalézavé a surreálné texty v podání
alternativního rapového dua

22:30 | Pohřbení zaživa
Poslech, Schodiště Humprechtu
Site specifické, poeovský horor, silent
disco

ČT 4/7

**9:00 | doc. PhDr. Miloslav
Vondráček, Ph.D. – Ve stínu
velkých slovních druhů**
Přednáška, Spořitelna
Kde začíná jazyk, kde končí interjekce

13:30 | O Primula veris Revival
Seminář, Farní zahrada
S Liborem Vackem o středečním
scénickém čtení

14:00 | Petr Čichoň
Autorské čtení, Zahradá Šrámkova domu
Verše z pruského Slezska

15:00 | Lidojedi
Poslech, Zahradá Šrámkova domu
Hvězdné obsazená a děšivé vtipná
hororová komedie

16:00 | Horizonty v mlze
Beseda, Spořitelna
Bendová, Vlnas. Výtvarné umění
a poznání zrozené ze stínu

**16:00 | Dora Kaprálová – Pan
Nikdo a bílá tma**
Pro děti (6+), Městské divadlo |
80/100 Kč

Divoká akustická jízda kořeněná
podvrtným humorem

19:30 | Emil čili O Háchovi
Divadlo, Sokolovna | 300 Kč
Divadlo D21 | Spory o třetího
československého prezidenta

22:00 | Bytí stromem v tiché zemi
Scénické čtení, Alej pod Humprechtem
Mystické putování s básněmi Jana
Kameníka

**23:00 | Společnost mrtvých
básníků**
Nokturno, Farní zahrada
Rozloučení s tvůrci, kteří svět opustili
v uplynulém roce

PÁ 5/7

**9:00 | Mgr. Andrea Jochmanová,
Ph.D. – Stíny slovanské
divadelnosti**
Přednáška, Spořitelna
Cesta k magickým kořenům divadla

13:30 | O Bytí stromem v tiché zemi
Seminář, Farní zahrada
S Liborem Vackem o čtvrtečním
scénickém čtení

14:00 | Tereza Šustková
Autorské čtení, Zahradá Šrámkova
domu
Verše z Hané

15:00 | Honza Pták
Pro děti (5+), Šolcův statek |
80/100 Kč

Loutková pohádka o tom, kam až
můžete dojet, když neumíte létat

16:00 | Profese ve stínu?
Debata, Zahradá Šrámkova domu
V centru pozornosti letošní
Šrámkovy Sobotky!

19:30 | Do stínu
Večer dílen, Spořitelna
Úroda performativní, recitační
i pěvecká

22:00 | Ve stínu
Večer dílen, Spořitelna
Výstup učitelské dílny: Život Clary
Schumannové

SO 6/7

8:00 | Třešňový jarmark
Náměstí
Regionální produkty, benefiční
bazar, setkání s přáteli

10:00 | Ze stínu
Dopoledne dílen, Městské divadlo
Výstupy dětských dílen a zakončení
festivalu

**11:45 | Kostel sv. Jilji
v Markvarticích**
Projekce, Městské divadlo
Filmový dokument o kostelu
a spolku Přátelé Markvarticka

14:00 | Sobotecká dofestná
Prohlídka, Zahradá Šrámkova domu
Místní umělecká úroda

18:00 | Barva slov
Koncert, Zahradá Šrámkova domu |
200 Kč
Melancholicky energická muzika
a dech-jímající poezie

19:30 | Afrgr
Koncert, Zahradá Šrámkova domu |
50 Kč
Vinylová tečka za festivalem

Pohádka Hanse Christiana Andersena vypráví o stínu učence, který se od tohoto člověka odpoutal. Proto z něho měli lidé strach, neboť o nich všechno věděl, stal se z něj Stín. Dokonce měl tu neslýchanou troufalost, že navrhl učenci, aby se stal jeho stínem. Ten muž se z toho roz nemohl, lidé o něm říkali, že je už jen stín. Stín, zamilovaný do princezny, nechá vsadit učence, tedy svůj stín, do vězení. V den své svatby byl stín Stínu zbaven života... Tato pohádka je moralita odkazující ke stínu jako temné, bezohledně ambiciózní stránce lidské povahy, která se nemůže nabažít své moci. Stín tak tvrdě marginalizuje svého původce, až můžeme učence metaforicky označit za stín. Stín tedy může odkazovat nejen k temné stránce našeho já, ale i k nucenému odsunutí lidské bytosti do krajiny zapomnění. Tak jako kdysi Ovidius, jenž si užíval lesku a příjemného klimatu Říma, musel odejít bez milované ženy do periferní Tomidy, byl zděšen tamějšími tuhými zimami, zamrzajícím Dunajem, bez sebemenší nadě-

je na návrat. Podobně může fungovat stín i v jazyce, když některá slova či jejich tvary, slovní spojení nebo frazémy odcházejí v určité době mimo aktivní sféru komunikace, ať už přirozeným vývojem, nebo z donucení politické moci. Ve stínu bývají i některé profese či umělecká díla, kterým veřejnost či škola nevěnuje takovou pozornost, ale bez nichž se viditelnější povolání nebo slavnější díla při svém vzniku neobejdou. Zdaleka ne všem může být určena hlavní role. Zdaleka ne všechna díla obstojí v čase.

Ve stínu se mohou zdát partneři našich velikánů. Bylo tomu opravdu tak? Letos si při Šrámkově Sobotce připomínáme 140. výročí narození Milky Hrdličkové. Družky Fráni Šrámka, emancipované ženy, redaktorky a editorky, úřednice samosprávy, členky rady spolků, ženy neúnavně pečující o básníkův odkaz. Tato spoluzakladatelka našeho festivalu se však sotva cítila být ve spisovatelově stínu. Její silueta nás bude provázet při pohledu na ústřední grafický motiv letošního festivalu.

Řešíme-li nějaký problém, prvotní nápady označujeme za nástin, za cosi nehotového, minimálně hierarchizovaného, ale už přinášejícího naději na řešení, a tedy změnu k lepšímu.

Stíny mohou odkazovat i k něčemu v naší minulosti, co zatěžuje naše svědomí, brání rozletu. Mohou také poukazovat k obrazu zla, které nás staví mimo naše obvyklé rozlišování dobrého a špatného. Zla, které marginalizovalo nebo stále marginalizuje celé národy. Nelze v tomto případě nevzpomenout genocidu Arménů a Židů v období dvou ničivých světových válek.

Ovšemže stín může označovat i dobu, kdy se učíme od někoho moudřejšího a zkušenějšího. Držíme se zpátky, protože jednou z podmínek hlubokého učení je i pokora a úcta k tomu, kdo nám svoji moudrost a vědění předává. Stín je tak fází, která předchází snaze vymanit se z tohoto stínu, překročit ho. Stejně jako stínová vláda čeká na okamžik nejbližších voleb, aby dokázala, že si umí poradit s problémy lépe než vláda stávající. Stejně jako mladík toužebně čeká na okamžik, kdy bude silnější a moudřejší než jeho otec. Stín však může být obrazem našich obav, které jsme schopni svým úsilím či poznáním překonat. Možná si vzpomínáte, jak se lyrický mluvčí v Nezvalově básnické skladbě Edison zbavil svých obav z vlastního stínu tím, že si v místnosti rozsvítil.

Stín ale může přinášet i blahodárnou úlevu, třeba v horkém vedru letního festivalového dne, v němž můžeme zažít moment „kdy přeběhne světlo, přeběhne stín“. Milerádi přijmeme pohostinství pod rozložitými korunami vzrostlých stromů, stejně jako bychom ocenili prostor, kde se můžeme alespoň na chvíli skrýt před ruchem tohoto světa, abychom se mohli soustředit na své myšlenky, popasovat se se svým svědomím. Mít onen svůj vlastní

pokoj, o němž psala americká modernistka Virginia Woolfová. Stínítko lampy nám vytváří intimní prostor rozjímání i milostné hry, když, opět řečeno se Šrámkem, „stín se k stínu nachýlí“.

Naši předci byli zvyklí stínovat písmo, tedy přidávat písmu iluzi třetího rozměru. Stín je ve výtvarném umění důležitým prostředkem simulace prostorovosti. Podobně jako kdysi podle Plinia Staršího vytvořil člověk obraz tím, že přidal obrys ke svému stínu. Stín se nám propašoval i do slova odstín, který odkazuje k bohatosti škály barev. V jiném smyslu můžeme odstínovat významy slov, abychom zvolili z palety možností to nejlepší řešení pro myšlenku, kterou chceme právě vyjádřit. Stínem může žena podtrhnout hloubku a krásu svých očí.

Stín může být také suverénním uměleckým vyjádřením, připomeňme si na tomto místě například tradici orientálního stínového divadla, kdy se herci nebo loutky pohybovali v blízkosti bílé nasvícené opony. Svými stínovými obrazy vyřezávanými nožem zase proslula americká černošská výtvarnice Kara Walkerová, odkazuje jimi k temným stránkám amerických dějin spojených s otrokářstvím.

Stín může být třeba i naším vítaným společníkem v samotě, jako je tomu v básni Li Poa Tři kumpáni – vedle lyrického mluvčího se tu opíjí jeho stín a měsíc a všichni si to náramně užívají. Ne každý stín musí být přece zloduch a škůdce jako ten z Andersenovy pohádky. Ale ani zosobněná paranoidní obava, která znepokojovala muže z Nezvalova Edisona. Stín ukazatele slunečních hodin dokonce pomáhal kdysi člověku měřit čas.

Ať i nám všem odměří krásně opojný festivalový týden! Jak píše Li Po ve zmíněné básni v Mathesiově překladu – „A zejtra navečer, až první hvězdy vzplanou, / u vína v loubí, chlapi, na shledanou!“

Vlastimil Čech

PROGRAM

SO 29/6

15:00 | Pavel Šimon – Grafika

Vernisáž, Základní škola

Výstavu souboru autorovy volné grafické tvorby i exlibris a novoročenek zasvěceně připravil a uvede Ivan Kozel. Atmosféru akce spoludotvoří hudební vklad Jiřího Šlupky Svěráka.

19:30 | 2084

Divadlo, Sokolovna | 300 Kč

Spolek Kašpar | Jsou svátky, zpívá Karel Gott. I v roce 2084 hlas zlatého slavíka stále ještě zní z rádia. Ale co se světi? Není Božský Kája spíš oslavencem? A čím žijí obyvatelé českých zemí po tzv. druhém obrození? Komu teď patří Karlštejn? Kam mizí ti, kterým se nelíbí nové pořádky? A vyhraje Sábliková zlatou? Skvělá černá komedie o možné budoucnosti této země od současného českého autora Miloslava Vojtíška (S. d. Ch.).

Režie Šimon Dominik, scénář Miloslav Vojtíšek, hrají Matyáš Greif, Lukáš Jůza, Ondřej Novák, Milena Steinmasslová, výprava Karel Čapek.

22:00 | Nás se to netýká?

Projekce, Zahrada Šrámkova domu | 100 Kč

Při pozornějším pohledu zjistíme, že filmaři nebyli k odvráceným stránkám života v socialismu lhostejní. Určitých tabu, jako problémů životního prostředí, mladých lidí nebo handicapovaných, se přes hrozící postih dotkli studenti Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění, amatéři i renomovaní tvůrci. Pásmo vybraných krátkometrážních snímků od Vladimíra Kavčiaka, Rudolfa Míhleho, Olgy Růžickové, Evalda Schorma, Jana Švankmajera a Bohuslava Vašulky ze sbírek Národního filmového archivu sestavili a uvedou Jiří Horníček, Terezie Hlaváčková a Alena Šlangerová.

NE 30/6

8:30 | Mše

Děkanský kostel sv. Máří Magdalény

Mši svatou slouží děkan Václav Novák.

10:00 | Slavnostní zahájení festivalu

Městské divadlo

Připravte si prosím sluneční brýle, kšiltovky a paraplíčka. Letošní zahájení bude totiž potřeba řádně odstínit. Žánry se smísí. Ze stínu k vám budou promlouvat dcera Radovana Lipuse, spolubydlící Honzy Trče, ten, který hrál v *Kousku nebe*, a ten, co hraje vždycky večer na zahrádě na kytaru. Identity budou odhaleny.

11:00 | Úvodní kolečko recitační dílny

Šrámkův dům

Dospělí účastníci recitačních dílen prezentují připravené texty a rozdělí se do pracovních skupin.

13:30 | Poetické odpoledne

ze Šolcova statku do Městského divadla

Tradiční procházka po soboteckých prostranstvích, letos se vzpomínkou stého výročí od narození Šárky Štembergové Kratochvílové. Začátek na Šolcově statku. Prostor města a festivalu se zastaveními věnovanými uměleckému přednesu, divadlu a hudbě. Účinkují recitátoři přehlídek Dětská scéna a Wolkrův Prostějov. O hudební zpestření se postará flétnové rodinné uskupení Flauti felici. Režie a scénář Lada Blažejová.

15:30 | Setkání dílen pro dospělé

Zahrada Šrámkova domu

Neformální seznámení lektorů a účastníků festivalových dílen, domluva rozvrhu a předání pracovních materiálů.

17:00 | Od chaconny až po tango – fagot a cembalo, jak je neznáte

Koncert, Kostel sv. Máří Magdalény |

200 Kč

Spojení nástrojů, které sólově slyšíme pouze výjimečně. Většinou zůstávají ve stínu orchestrů či barokních komorních ansámbľů. Mohou z něho vystoupit, místo na slunci si právem zaslouží! Zveme na cestu třemi hlavními slohovými obdobími, ve kterých hudba pro toto nástrojové obsazení vznikla, barokem, klasicismem a 20. stoletím. Zazní skladby od chaconny až po tango. Hrají Štěpánka Skalická a Radovan Skalický.

19:30 | Milka an sich?

Divadlo, Městské divadlo | 150 Kč

Studio Milčina domu | Představit Milku. Představit si Milku. Milku ženu. Milku bábu. Milku múzu. Milku bojovnici. Milku úřednici. Milku básnířku. Milku lyrickou, ouřadující, horující, přízemní, bořící, budující, schůzující, patetickou, banální, pečující, hudrující, cukrující. Milku milující. Milku Fraňovu. Milku Fraňotvornou. Milku an sich? Jeviští představitelé si Miloslavy Hrdličkové Šrámkové, zakladatelky festivalu Šrámkova Sobotka.

Režie Studio Milčina domu, scénář Adam Hošek, Jan Trč, hraje Anna Josephová.

21:30 | HlasKontraBas

Koncert, Zahradka Šrámkova domu | 200 Kč
Autorská hudba ve dvou jen akusticky, obnaženě, bez vystlání dalšími doprovodnými nástroji. I když nakonec spíš ve třech – je tu ještě loopstation, přístroj umožňující vrstvit stopy kontrabasů a hlasu. Jasné mantinely a současně i velká svoboda. Propojení hodně nablízko. Setkání křehkosti i pevnosti. Poetické, folkové i experimentální. Splněný sen Ridiny Ahmedové a Petra Tichého.

PO 1/7

8:30 | Prezenze dětských dílen

Zahradka Šrámkova domu
Přihlášení účastníci dětských festivalových dílen se v doprovodu dospělých zaregistrují a seznámí s lektory.

9:00 | Mgr. Klára Krásenská – Ve stínu kánonu: příběh díla Karla Doskočila

Přednáška, Spořitelna
Básník a historik Karel Doskočil se literární tvorbě věnoval bez valného úspěchu. Od 30. do 40. let 20. století publikoval časopisecky, následovaly dvě sbírky, většina díla však zůstala v pozůstalosti. Tvůrce nedosahoval kvalit svých soupeřů a kritika tvorbu odsoudila. Jakými cestami se ale ubírá dílo samotné? Odkud a kam spěje? Jak se autor vyrovnává s událostmi osobního i společenského charakteru? Otázky platné i pro poezii, která v literárním kánonu nezazářila.

Přednášející absolvovala historické vědy na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy, bohemistiku na její Filozofické fakultě a tamtéž pokračuje studiem komparatistiky. Ve své diplomové práci *Básník Karel Doskočil* se pokusila zejména o ucelený popis a analýzu autorova dosud nezpracovaného díla. Působí jako knižní redaktorka, příležitostně překládá a publikuje literární recenze. V roce 2023 debutovala básnickou sbírkou *Mýtinami*, nominovanou poté na cenu Magnesia Litera.

14:00 | Eva Marie Rosa

Autorské čtení, Zahradka Šrámkova domu
Autorka (narozena 1997), katolická básnířka, svůj titul MgA. chápe jako označení akademického performeru. V Brně vystudovala Fakultu výtvarných umění Vysokého učení technického, též strávila semestr na krakovské Fakultě intermédií Akademie krásných umění Jana Matejki. Publikovala v časopisech *Artikl*, *CEDIT*, *Opera+*, *Taneční aktuality* a *Hatefree Culture*. Básnický debut *Křížček na čelo* (2023) jí vydalo nakladatelství Větrné mlýny.

Koncepce jednotlivých *Čtení ve stínu* chce připomenout spojnice, které česká katolická a obecně spirituální literatura i přes často velkou názorovou vzdálenost udržovala s levicovými autory, například v přátelství Jana Zahradníčka a Františka Halase. Představí současné básníky vyrůstající jak ze spirituálních, tak levicových východisek. Mnohdy se perspektivy překrývají, ruší se zdánlivě nepřeklenutelná hráz a toto neobvyklé spojení se navrácí.

Roman Polách působí jako odborný asistent na Katedře české literatury a literární vědy Filozofické fakulty Ostravské univerzity. Vydal tři básnické sbírky, naposledy v roce 2024 titul *Stupeň 8*. Za knihu *Délka života ve volné přírodě* (2021) získal Moravskoslezskou kulturní cenu Jantar. V časopise *Host* vedl rubriku *Hostinec*, nyní řídí tamtéž básnickou rubriku *Nová jména*.

15:00 | Poezie periferie

Scénické čtení, Dvůr vedle Maštale
Poslední nakonec a Studio Šrámkova domu | Vystoupení inspirované poetikou knih Heleny Skalické *A to si pak můžeš říkat, co chceš*, kterou připravil básník a překladatel Pavel Novotný z nahrávek jejích vzpomínek, a posmrtnou antologii Jana Badalce *Samolibé verše*. Autorka, pozoruhodná „art brut“ výtvarnice, prožila kruté dětství, nesčetné pobyty v psychiatrických ústavech, existenci mezi fetišy a bezdomovci s metraky cigaret a hektolitry alkoholu. Básník, herec a pražský průvodce byl také roky na ulici, síla jeho textů spočívá v glosování neutěšené doby skrz emotivní prožitky křehkým komentářem.

Režie a scénář Lada Blažejová, Věra Bočková, Alice Knoblochová, Eliška Nedvěďová, hrají Josef Blažej, Věra Bočková, Vojtěch Linka, Alice Knoblochová, Eliška Nedvěďová, Filip Šisler.

16:00 | Přehližené a pomíjené v Shakespearových hrách

Beseda, Spořitelna
Shakespearovo dramatické dílo je dnes považováno za kanonické v pravém smyslu slova. Každý kánon je ale výběrový, každá doba si tvoří svého Shakespeara. Pokusíme se ukázat různé varianty pojetí tohoto dramatika, které jsme si u nás postupně vytvořili. Následně se zaměříme na některé spíše pomíjené prvky jeho her. Často ho chápeme jako velkého básníka, prozkoumáme ale i to, co někdy pomíjíme: dvojsmysly a vulgaritu, obrazy násilí a krutosti. Tušíte, ve kterém Shakespearově kuse umře nejvíce postav?

Doc. MgA. David Drozd, Ph.D., je dramaturg, překladatel a teatrolog. Působí na Divadelní fakultě Janáčkovy akademie múzických umění a na Katedře divadelních studií Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Zabývá se teorií divadla (zejména strukturalistickou), analýzou inscenace a dějinami české divadelní režie. Příležitostně překládal hry z angličtiny (Martin Crimp, Sarah Kane) a skotštiny (Sue Glover, Liz Lochhead, David Harrower).

16:00 | Jiří Šlupka Svěrák – Šlo kopyto do světa a potkalo koně

Pro děti (5+), Farní zahrada | 50/70 Kč
Muzikant nechal projednou namísto tónů řídit svoji fantazii. Vznikla knížka plná jazykových hříček určených k četbě, ale ještě víc k poslechu. O tom svědčí instrukce na začátku celého díla: Čti ušima! Autor doplní interpretaci zpěvem několika písniček, které jsou součástí jmenované publikace. Na závěr zapěje některé své novější písně a přečte básně určené též dospělým. Délka programu 45 minut.

Skladatel, textař, zpěvák, pianista a pedagog žije v Praze. Učí tvorbu písňového textu a příbuzné hudební obory na Konzervatoři a Vyšší odborné škole Jaroslava Ježka, přednáší rovněž na Divadelní akademii múzických umění. Zhudebňuje texty různých básníků, skládá scénickou hudbu pro různá divadla, rozhlasové inscenace a audio-knihy. Vystupuje sólově i s vlastní kapelou Nejenblues.

19:30 | Suzanne Renaud

Divadlo, Spořitelna | 300 Kč
Divadelní spolek JEDL | Život a dílo básnířky Suzanne Renaud, manželky básníka a malíře Bohuslava Reynka. Protnutí dvou zcela odlišných světů Francie a Vysočiny. Básně a úryvky z korespondence poskytují příležitost poznat umělkyni s pozoruhodným, nebývale bohatým vnitřním světem a s hlavou místy v oblacích. Ale současně ženu pragmatickou, jež realitu života plnou turbulentních zvratů dokáže přijímat s nadhledem a nohama pevně na zemi. Na základě knihy Lucie Tučkové.

Režie soubor, scénář Lucie Trmíková, účinkují Lucie Trmíková, Markéta Cukrová (zpěv), Adam Melíšek (violoncello).

21:00 | Orloj

Divadlo, Sokolovna | 150 Kč
Poslední nakonec | „Srdečně vás zveme na slavnostní zdobení a vynášení Morany. Tato akce je pod záštitou ženského spolku Čubčí láj. Opakuji...“ (hlášení místního rozhlasu)
V tanečně stylizovaném podání čtyřčlenného dívčího kolektivu poskytuje vrcholná básnická sbírka Karla Šiktance *Český orloj* inspiraci především pro atmosféru jejího celku, který osciluje mezi básnickými metaforami souvisejícími s proměnami roku (vynášení Morany, otvírání studánek, dožínky, vánoční zvyky), ozvěnami folklorních obyčejů a jejich současným přijímáním.

Režie a scénář Lada Blažejová a Poslední nakonec, hrají Alice Knoblochová, Věra Bočková, Eliška Nedvědová, Kateřina Císařovská, choreografie Anna Josephová, kostýmy Olinka, technik Josef Blažej ml.

22:00 | Krvavý román

Poslech, Městské divadlo
Patrně nejslavnější kniha Josefa Váchala vznikla jako hold šestákovým krvákům 19. století. Nekonečně spleť a nepravděpodobné zápletky sloužící k vyprávění plnému zvratů a děsivě krvavých střetů autor dovádí k dokonalosti až parodické. Režisér Vít Vencel navíc metaliterární rovinu předlohy transponuje do rozhlasového prostředí. Nejen že se setkáme s podáním tří skvělých vyprávěčů – Miroslava Hanuše, Jiřího Hromady a Marka Němce –, ale také s režiséry ozvučení pořadů, kteří pro pořádný krvák nemůžou používat obarvenou vodu! Uvede Petr Gajda.

ÚT 2/7

9:00 | Mgr. Michal Fránek, Ph.D. – Skryté dějiny pesimismu v české literatuře 19. století

Přednáška, Spořitelna

Pojem optimismus je v obecném povědomí často spojován s povinně budovatelským úsilím 50. let 20. století. Jeho kořeny však sahají až k počátkům národního obrození, kdy se stal klíčovou součástí vlastenecké ideologie. Již od těchto dob jej začal doprovázet – jako jeho nežádoucí stín – také pesimismus. Zřetelně se projevil v tvorbě Máchově, Nerudově, Vrchlického i Zeyerově. Nastíníme skryté, ale o to více fascinující dějiny pesimismu v české literatuře 19. století.

Literární historik působí v Ústavu pro českou literaturu Akademie věd ČR, zároveň vyučuje na Ústavu české literatury Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Specializuje se na českou literaturu 19. století, zvláště na literární parnasismus, realismus a naturalismus. Podílel se na několika kolektivních projektech (např. k výzkumu *Rukopisů*), společně s M. Charyparem připravil pro Českou knižnici výbor z díla Vítězslava Háška (2020). Je spoluautorem brněnského literárního místopisu www.brno poeticke.cz.

11:00 | O Milce

Vernisáž, Městská knihovna

Výstava archiválií z písemné pozůstalosti Milky Hrdličkové Šrámkové ke 140. výročí narození. Uvede knihovnice Magdaléna Šrůtová, výklad podá archivář Jan Bílek, úryvky z Milčiny korespondence přednese Anna Josephová.

11:30 | Návštěva u Šrámků

Prohlídka, Šrámkův dům

Exkurze do muzea Fráni Šrámka a Milky Hrdličkové Šrámkové. Spisovatel v Sobotce a místní šrámkovská tradice, ke které patří i náš festival. Výklad podá Olga Bičišťová.

13:30 | O Poezie periferie

Seminář, Farní zahrada

O pondělním scénickém čtení s Liborem Vackem. Podrobně v kapitole Seminář.

14:00 | Jan Škrob

Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu

Autor (narozen 1988) je pražský básník a překladatel z angličtiny a francouzštiny. Vydal básnickou sbírku *Pod dlažbou* (2016, nominována na cenu DILIA Litera pro objev roku), *Reál* (2018, nominována na Cenu Jiřího Ortena) a *Země slunce* (2021). Spoludržitel Drážďanské ceny lyriky za rok 2018. Působil jako porotce ve dvou ročnících soutěže Básne SK/CZ a jednom ročníku Drážďanské ceny lyriky. Jeho básně jsou přeloženy do řady evropských jazyků.

15:00 | Ó strašlivý víre žití!

Poslech, Zahrada Šrámkova domu

Nové a slovy některých recenzentů doposud nejvěrnější a nejucelenější překlady klasiky nonsensové poezie a pochmurných či sarkastických vizí Christiana Morgensterna vyšly v objemném svazku pod názvem *Šibeniční písně, Jdujen a t. d.* v nakladatelství Malvern v roce 2022 péčí překladatele Martina Haška. Jeho práce na překladu začala na dílně Šrámkovy Sobotky pod vedením Tomáše Dimtera, který

rozhlasové pásmo připravil. Účinkují Jaromír Meduna, Marek Němec a Tomáš Dimter. Režie Vít Vencel. Uvedou Petr Gojda a Tomáš Dimter.

16:00 | Hazárové – stigma jinakosti

Beseda, Spořitelna

Mnohé menší i větší etnické skupiny se kvůli politickému vývoji nedočkaly své státnosti a staly se „národy ve stínu“. Jedním z marginalizovaných národů jsou Hazárové, obývající některé regiony Afghánistánu, Pákistánu a Íránu. Kvůli odlišnému náboženství, jazyku a fyziognomii byli označeni za „ty jiné“ a vystaveni represím hraničícím v dnešním chápání s genocidou. Na okraji afghánské společnosti zůstali v podstatě po celé 20. století. Jejich postavení se věnoval např. Khaled Hosseini v románu *Lovec draků*.

PhDr. Petr Pelikán absolvoval obor orientalistika – arabistika na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Na Kábulské univerzitě studoval afghánskou perštinu – darí. Věnuje se islámu, přednáší o něm na Katedře blízkovýchodních studií Západočeské univerzity. Druhým okruhem jeho zájmu je migrace, pracoval jako poradce premiéra. Vydal např. *Sunna, pramen islámského práva* (1997) a *Zahrady spravedlivých: Sbírká výroků proroka Muhammada* (2008).

Mgr. Adriana Stříbrná vystudovala perštinu a dějiny a kulturu islámských zemí na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Působila v neziskovém sektoru se zaměřením na mezikulturní dialog, dále jako překladatelka a učitelka jazyků. Nyní je kurátorkou Sbírký Blízkého východu a Střední Asie v Náprstkově muzeu mimoevropských kultur.

Zabývá se etnografií, uměním, kulturní historií a literaturou Turecka, Íránu, Afghánistánu a dalších oblastí perského kulturního okruhu.

16:00 | Je tu místo?

Pro děti (6+), Farní zahrada | 80/100 Kč

Divadlo DIP | Škola. Lavice. Spousta nového. Musíš se všechno naučit. Přečti, napiš, spočítej. Není to lehký úkol, že? Interaktivní hravá pohybová inscenace ukazuje, jak na děti může působit školní prostředí. Že je těžké nejen počítat, ale i promluvit před celou třídou, že stěžejní není jen naučit se psát, ale naučit se komunikovat, najít si kamarády a najít si své místo v kolektivu. Přestože to není snadné, vznikají právě tady první pevná přátelství. A to za to stojí. Délka programu 50 minut.

Režie Juliána Vališková, scénář Divadlo DIP, hrají Dagmar Říhová, Jakub Vladislav Štrejn, scénografie Andrea Hurych, hudba Matěj Záhořík.

19:30 | Přípravy na všechno

Divadlo, Městské divadlo | 300 Kč

Masopust | Česko jako vyprahlá krajina, kterou dusí tuny slevových letáků, titulky bulvárních novin a paranoidní výkřiky z internetových fór. Mrtvý prostor lemovaný parkovišti, křovím a skladovými halami nadnárodních společností. Mladý muž odchází od rodiny, od své ženy, s níž má dvě děti, a najde si mladší ženu, se kterou navazuje vztah... Glosa o stavu naší současnosti s nadsázkou i bolestnou pravdivostí. Jevišttní adaptace prozaického debutu českého básníka písničho pod pseudonymem Elsa Aids.

Režie Jan Mikulášek, dramaturgie Tereza Marečková, jevištní adaptace Jan Mikulášek a kol., hrají Miloslav König, Šimon Krupa, výprava Petra Vlachynská.

21:30 | Němec Frank Weisse k českým poměrům aneb boj s češtinou

Scénické čtení, Spořitelna

MEZiUM | Originální forma stojící na pomezí storytellingu, scénického čtení a improvizace. Frank Weisse je Němec žijící v České republice, který se česky naučil až v dospělosti. Literárně je aktivní od dětství. Reflektuje historické události z německé perspektivy, vypovídá o absurdních a paradoxních poměrech od dob Československa a NDR až po současnost. Ústředním tématem příběhů s místy až hrabalovskou poetikou je český jazyk, zdůrazněny jsou motivy jako hranice, jazykové bariéry a každodenní potíže. To vše ve formě specifické poezie, autentické a srdečné jazykové hry. Připravil a hraje Frank Weisse.

23:00 | FAMU Four

Projekce, Městské divadlo | 100 Kč

Pásmo čtyř mezinárodně oceňovaných snímků představí tvorbu talentovaných filmových nadějí. *Deniska umřela* od Philippe Kastnera citlivě vypráví o chlapci, kterého zaskočí ztráta domácího mazlíčka. Intimní drama Petra Pylypčuka *Osmý den*, které mělo premiéru na festivalu v Cannes, sleduje vzdorovitou dívku vymaňující se z náboženské sekty. Skutečný příběh ženy, jež přežila sexuální napadení, zachycuje animovaný dokument Natálie Durchánkové *Přes střepy*. Závěr přinese divoký sestup do podvědomí ve snímku *Electra* na Oscara nominované autorky Darii Kashcheevy.

9:00 | Mgr. Jan Bílek, Ph.D. – Vítané místo ve stínu: prostor pro Čapkovy pátečníky

Přednáška, Spořitelna

Pohled na skupinu intelektuálů sdruženou Karlem Čapkem v Praze v letech 1924–1938. Ke svému setkávání neutilizovala předpokladatelný odpovídající prostor kavárny a po vzniku reprezentativního Společenského klubu nepřesídlila ani do jeho místnosti v barokním paláci v centru metropole. Cíleně se uchýlila mimo veřejná místa. Kdo do stínu unikál? Jaké pro to byly důvody? A jak takové jednání vnímalo okolí? Připomeneme letošní sté výročí vzniku pátečníků.

Archivář, editor a historik. Pracoval v Literárním archivu Památníku národního písemnictví a v Masarykově ústavu Akademie věd České republiky. Od roku 2006 působí na Katedře českého jazyka a literatury Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové. Zpracoval na čtyřicet archivních fondů a na svět pomohl více než dvacítkou knih, např. *Korespondence T. G. Masaryk – Karel Kramář* (2005) a *Světová premiéra RUR: Čapkov drama v Hradci Králové* (2023).

10:30 | Jan Bílek, Jarmila Schreiberová – Pátečníci na fotografiích Karla Čapka

Prezentace knihy, Spořitelna

Čapkova fotografická vášeň netrvala dlouho a vrcholila v letech 1930–1932, kdy vznikla i většina jeho fotografických portrétů pátečníků (včetně snímků Fráni Šrámka). Autorské představení nové knihy.

13:30 | O Němec Frank Weisse k českým poměrům aneb boj s češtinou

Seminář, Farní zahrada

S Liborem Vackem o úterním scénickém čtení. Nalistujte si Seminář.

14:00 | Jiří Šimčík

Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu

Autor (narozen 2003) vyrostl na Valašsku, studuje v Brně. Pracuje jako výzkumník a zabývá se levicovou teorií i praxí, působí v Iniciativě nájemníků a nájemnic. Poezii publikoval v literárních časopisech a v roce 2022 mu v nakladatelství Dobrý důvod vyšla debutová sbírka *Věžeňská strava*. Pod pseudonymem Albert Wawracz vystupuje s tenorovým saxofonem. Snaží se kombinovat tradici free jazzu, hluku, poezie, modulární syntézy a elektroakustické performance.

15:00 | Primula veris Revival

Scénické čtení, Park u vlakového nádraží

Divadlo Fénix | Patří lyrika do starého železa? Zbývá v Sobotce místo také pro druhého kanonického básníka? Může Václav Šolc ještě zazářit v rytmu současnosti? Verše z jeho jediné sbírky *Prvosenky* ožijí v rámci participativního čtení, ve kterém bude v hlavní roli divácká imaginace. Staňte se součástí comebacku soboteckého rodáka, jehož slova dokážou oslavovat jednoduché radosti života i reflektovat jeho tíživější stránky.

Režie Jolanta Lipková, scénář Jolanta Lipková, Veronika Macková, hraje soubor Divadla Fénix.

16:00 | Bába Bedla

Pro děti (6+), Městské divadlo

HorDa | Můžeme být přátelé bez ohledu na národnost? Na konci druhé světové války se v pohraničních lesích snaží židovské děvče a český kluk najít něco k jídlu. Místo toho narazí na podivuhodnou bytost. Bába Bedla je trochu houba a trochu stařena. Když se jí dotkne dítě v nesnázích, pomůže mu. Divadelní představení podle knihy Markéty Pilátové se začalo klubat v Chorvatsku v Dětské divadelní skupině České besedy Horní Daruvar úsilím dětí a rodičů s českým, chorvatským i jiným podhoubím. Délka programu 35 minut.

Režie a scénář Ilona Kirchnerová, hrají Ivona Bakunić, Lucije Bakunić, Jan Stanja Bartoš, Lucije Stanja Bartoš, Julie Stanja Brdar, Vita Čakarić, Lora Hlušička, Karla Horvat, Anika Malina, Lana Malina, Marek Malina, Mikel Malina, Tomáš Malina, Jakov Strejček, Petra Šepl, Klara Valdgoni, scénografie Jitka Jílková, Ilona Kirchnerová, Vlatko Malina, kostýmy a hudba HorDa.

16:00 | Minulosti Sobotky

Vycházka, od Šrámkova domu na Humprecht

První písemná zpráva o Sobotce... K poznání místa konání našeho festivalu patří přehled o jeho minulosti. Příležitost se něco dozvědět přichází s vlastivědným výkladem historika Karola Bílka. Začátek před Šrámkovým domem. Zvuk zprostředkují bezdrátová sluchátka.

16:30 | Krásný zámek... po generální rekonstrukci

Prohlídka, Humprecht | 80/120 Kč

„Z těch chalup dole každý z nás / měl o jednoho kmotra víc.“ Tak veršoval Fráňa Šrámek v básni Humprecht. Zámek nad Sobotkou prošel v posledních letech všestrannou renovací. Barokní letohrádek patřil kdysi stejně jako město Sobotka do inventáře panství Kost. Při pozemkové reformě za první Československé republiky ho do vlastnictví získalo naše město. Rozzářeným klenotem provede dlouholetá kastelánka Dagmar Faměrová.

16:30 | Ven z izolace

Dílňa, Základní škola

Tvořivý workshop organizace Post Bellum o svobodě projevu pod vedením metodičky a lektorky Jitky Míčkové. Podrobněji v kapitole Dílny tvůrčí a didaktické.

17:00 | Šrámkova 11°

Závod a pochod, Koupaliště

Po malebných cestách Českého ráje (okolo Kosti, přes Plakánek a Vesec) pro okysličení kulturou znavených těl jsme pro vás připravili běžecký závod i pochod, který je otevřený účastníkům festivalu, domácím i přespolním běžcům a chodcům i náhodným kolemjdoucím. Start a cíl je na koupališti v Sobotce. Trasa měří 11 km, což jsou přibližně 2 hodiny svižné chůze. Registrace od 17:00 na koupališti, start chodců v 17:15, start běžců v 18:00, vyhlášení tamtéž. Připravuje Jan Jirásek.

19:30 | **nerost**

Koncert, Zahrada Šrámkova domu | 200 Kč
Křehké tóny akustické kytary doplněné temnější postrockovou melancholií. Postfolk i táborák. Za nehty jiskří léto. Čajovna Jedna báseň napsala: Hořící deníkové zápisy na pozadí geologického času. Písňe o konci světa, vzpomínkách, tichu, blízkosti, vzdálenosti. Písníkářský projekt kytaristy Jakuba Šedého v doprovodu kontrabasisty Petra Pijáčka.

21:00 | **P/AST**

Koncert, Zahrada Šrámkova domu | 300 Kč
Alternativní, experimentální rap s nášlapem do tvrdé elektroniky. Pokus o přesah. Divadlo. Show. Pohyb. Hype. Dvě entity, jedna energie. Když to není nahlas, tak to není dobrý. Zahřátí prokřehklých rukou o hořící Kapitól. Žádná crew, ale dvouhlavý palcát. Pražské duo jde proti proudu domácí rapové scény, nabízí lék vynalézavých i surreálných textů. Ivo Sedláček a Dan Kranich!

22:30 | **Pohřbeni zaživa**

Poslech, Schodiště Humprechtu
„Je tady někdo, kdo si objednal návštěvu krypty?“ Rozhlasový horor scenáristy a režiséra Víta Vencla si vypůjčuje motivy hned z několika děl Edgara Allana Poea, především z povídky *Předčasný pohřeb*. V příběhu excelují démonický Martin Finger a nevinné oběti Elizaveta Maximová se Zdeňkem Piškulou. V podzimním odpoledni se na zámku Hroby po skončené prohlídce loučí kastelán s turisty, byla to poslední prohlídka sezóny, možná proto je v obleku. Dva účastníci mají ještě objednanou exkurzi do krypty. Poslech formou silent disco. Uvedou Petr Gojda a Vít Vencel.

ČT 4/7

9:00 | **doc. PhDr. Miloslav Vondráček, Ph.D. – Ve stínu velkých slovních druhů**

Přednáška, Spořitelna

Na samém konci slovnědruhové řady spočinuli nenápadní velikáni, schopní zastat funkci a smysl celé věty: citoslovce, interjekce. Víme to ze školních hodin češtiny. Dost možná nás jako lidstvo, s určitostí jako lidské jedince provázejí od samého počátku. Neopouštějí nás ani v momentech, kdy nejsme mocni řádného slova. O tom, kde začíná jazyk a kde končí interjekce, především ale o člověku, který jazyka v jeho pestrosti užívá.

Bohemista, jazykovědec se zaměřením na sémantickou morfologii, větnou syntax, slootovorbou, lexikologii a stylistiku. Vědecký pracovník Oddělení gramatiky a Oddělení současné lexikologie a lexikografie Ústavu pro jazyk český Akademie věd ČR, současně akademický pracovník Ústavu bohemistiky a knihovnictví Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity. Hlavní redaktor časopisu *Korpus – gramatika – axiologie*. Autor řady kapitol současných velkých gramatik spisovné češtiny.

13:30 | **O Primula veris Revival**

Seminář, Farní zahrada

O středním scénickém čtení s Liborem Vackem. Viz Seminář.

14:00 | **Petr Čichoň**

Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu
Autor (narozen 1969) pochází z Ostravy a vystudoval brněnské Vysoké učení technické. Pracoval jako nakladatelský

a časopisecký redaktor, dnes v Brně vlastní architektonický ateliér. Věnuje se literatuře a hudbě. Bibliografie zahrnuje básnické sbírky *Chilia* (1995), *Villa diabolica* (1998), *Pruské balady* (2006) a prózy *Slezský román* (2011) a *Lanovka nad Landekem* (2020). Nejnovějším titulem je sbírka *Borderline Frau* (2021).

15:00 | **Lidojedi**

Poslech, Zahrada Šrámkova domu
Co dokážou udělat lidé pro peníze? Kryštof Hádek, Oldřich Kaiser, Václav Neužil nebo Tatiana Vilhelmová v hororové komedii režiséra Aleše Vrzáka z cateringové agentury od Petra Pýchy a Jaroslava Rudiše. Zápletku odstartuje telefonát bohatého a extravagantního podnikatele. Agenturu zastřešuje slogan „Ugrilujeme vaše sny!“. Její provozovatelé – Martin, Bára a Ondřej – neprožívají nejšťastnější chvíle podnikání. Bářino mechanické přikývnutí na podnikatelův požadavek začne dostávat konkrétní obrysy. I přesto, že jeho snem je ugrilovat člověčinu. Uvedou Petr Gojda a Aleš Vrzák.

16:00 | **Horizonty v mlze**

Beseda, Spořitelna

Stíny hrály v krajinomalbě od počátku důležitou roli. Manýrismus poprvé formuloval paralely mezi zachycením ideální i konkrétní přírody a stavy lidského nitra. Inspirace stínohrou v „Platonově jeskyni“ dala vzniknout uměleckým průnikům do prostředí, kde se v ideálních umělých světech rodí tvar a světlo ze tmy a chaosu. Romantikové, jako například Caspar David Friedrich, na svých obrazech ukazovali, že lidská bytost nepoznává vše rozumem. Metaforou této představy se stala krajina,

kde horizont zastírá mlha, opar nebo bouře, a stíny duše začaly převažovat.

PhDr. Eva Bendová, Ph.D., absolvovala dějiny umění na Univerzitě Karlově a tamtéž je odbornou asistentkou Katolické teologické fakulty. Dále působí na Fakultě architektury a designu liberecké Technické univerzity. Pracovala jako kurátorka Národní galerie, uspořádala řadu výstav věnovaných vizuální kultuře, umění a architektuře 19.–21. století. Vydala několik publikací. Sleduje umění ve společenských a teritoriálních souvislostech jeho vzniku, v kavárnách, ulicích města i volné krajině.

Prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph.D., vystudoval historii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a tamtéž působí na fakultách Pedagogické a Katolické teologické, kde rovněž vede Ústav dějin křesťanského umění. Souběžně pracuje v Centru humanistických studií Moravského zemského muzea. Působil v Národní galerii, nakonec jako generální ředitel. Autor mnoha publikací a organizátor výstav. Zabývá se uměním a kulturou 16.–19. století s důrazem na baroko a dějinami sbírek a sběratelství.

16:00 | **Dora Kaprálová – Pan Nikdo a bílá tma**

Pro děti (6+), Městské divadlo | 80/100 Kč
Performativní čtení s audiovizuálními prvky. Po krásném podzimním dnu se maminka s holčičkami vrací domů. Čekají, že jim otevře tatínek, ale ten doma není a nepřichází. Místo něj nakonec zazvoní pan Nikdo. Hororová miniatura plná napětí i humoru pojednává o strachu a beznaději a o tom, jak je porazit. Interpretaci doplní animace Nataši von Kopp a zvukové efekty Jakuba Ondříčka. Délka programu 45 minut.

Spisovatelka (narozena 1975) žije v Berlíně. Vystudovala dramaturgii a scenáristiku na Divadelní fakultě Janáčkovy akademie múzických umění. Vytvořila dvě knihy pro děti, několik knih pro dospělé, rozhlasové dokumenty, scénáře a editovala řadu básnických antologií. Performativní čtení titulu *Pan Nikdo a bílá tma* (2022) nastudovala loni jako četbu pro stanici Rádio Junior Českého rozhlasu.

19:30 | Emil čili O Háchovi

Divadlo, Sokolovna | 300 Kč
Divadlo D21 | Uplynulo skoro osm desetiletí od smrti třetího československého prezidenta. Emil Hácha zemřel při čekání na soud v nemocnici pankrácké věznice. Po neveřejném obřadu byl pohřben do neoznačeného hrobu jako zavrženíhodný kolaborant a zrádce národa. Až po sametové revoluci se dočkal alespoň částečné rehabilitace, spory o jeho osobnost se však vedou dál. Lze je ale vůbec někdy definitivně a spravedlivě rozhodnout? A co tyto diskuse vypovídají o dnešku a o nás samých?

Režie Jakub Vašíček, scénář Tomáš Jarkovský, Jakub Vašíček, hrají Ivana Huspeková, Hana Mathauserová, Daniel Čámský j. h., Petr Reif j. h., výprava Karel Czech, hudba Daniel Čámský.

22:00 | Býti stromem v tiché zemi
Scénické čtení, Alej pod Humprechtem
Prodlévání před branami tajemství, pokorné vyčkávání na příchod dotýkajícího se. Proč o samotě své přec nikdy nejsme sami? Může se dostat světlo do míst obestřených oblakem nevědění, temným pro svůj přílišný jas? Mystické putování od hloubky propasti až daleko k výšinám s tvorbou Jana Kameníka, osobností, jejíž jméno skrývá jednu z největších českých básnířek 20. století, Ludmilu Maceškovou. Charakteristickým rysem její poezie, shrnuté do svazku *Básně* je záznam reflexí, které nesou výrazný spirituální akcent umocněný filozofickým sdělením.

Režie Věra Halamásková, scénář soubor, hrají Berenika Anna Kohoutová a Petr Šmíd.

23:00 | Společnost mrtvých básníků
Nokturno, Farní zahrada
Každý rok opustí tento svět někdo, komu říkáme básník – člověk s darem jazyka, myšlenky a citu. Diváci i účinkující se s umělci rozloučí způsobem nejpatříčnějším, kolektivní vzpomínkou na vytvořené dílo. V tradičním pořadu účinkuje Císařovo nové divadlo – a především vy. Uvede Jan Smolka.

PÁ 5/7

9:00 | Mgr. Andrea Jochmanová, Ph.D. – Stíny slovanské divadelnosti

Přednáška, Spořitelna
Vraťme se k původu naší teatrality, k lidové kultuře obřadní i zvykoslovné, k magii, mytologii i slovesnosti s jejím principem vyprávění, tedy sdělování příběhů. Mnohé ludické prvky z dávného dědictví Slovanů (a jejich předchůdců) přežily ve stínu dominující křesťanské kultury a objevují se v našich životech dodnes. Vyjdeme z dlouholetého studia historických pramenů literární povahy, ze studia oborů archeologie, antropologie, etnografie a divadelní historie.

Kurátorka Oddělení dějin divadla Moravského zemského muzea v Brně a vědecká pracovnice Kabinetu pro výzkum divadla a dramatu a také pedagožka dějin divadla, scénického šermu a soubojů na Divadelní fakultě Janáčkovy akademie múzických umění. Vystudovala divadelní vědu na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Zabývá se problematikou dějin českého divadla, etnografií, antropologií, kulturní historií, kvantovými teoriemi a neurovědami. Vydala např. monografii *Zpřítomnit nepřítomné. „Sorry za monolog“* (2020).

13:30 | O Býti stromem v tiché zemi

Seminář, Farní zahrada
O čtvrtěčném scénickém čtení s Liborem Vackem. Však víte: Seminář!

14:00 | Tereza Šustková

Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu
Autorka (narozena 1991) vystudovala český jazyk a literaturu a hudební výchovu na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého. Působí jako organizátorka literárních pořadů a lektorka na letních setkáních Ars poetica. S manželem a čtyřmi dětmi žije ve Velké Bystřici u Olomouce. Vydala básnické sbírky *Skrýše* (2018), *Tíha vlny* (2020) a *Koutnice* (2024). Je zastoupena v antologiích *Nejlepší české básně* (2018) a *Krátká báseň* (2020).

15:00 | Honza Pták

Pro děti (5+), Šolcův statek | 80/100 Kč
Studio Damúza | Pouliční loutková pohádka o tom, kam až můžete dojít, když neumíte létat. Dva vypravěči, jedna loutka, vozembouch a něco jako flašinet. Byl jednou jeden Honza. Honza byl pták. Na jednoho ptáka docela velký příběh... Inscenace vznikla jako semestrální práce studentů Katedry alternativního a loutkového divadla Divadelní fakulty Akademie múzických umění, již pár let si však volně putuje po širém světě – skoro jako pták! Délka programu 35 minut.

Režie a scénář Studio Damúza, hrají Šimon Dohnálek a Daniel Horečný, scénografie Mária Kromárová.

16:00 | Profese ve stínu?

Debata, Zahradka Šrámkova domu

Při 68. ročníku festivalu s tématem *Ve stínu* se do centra pozornosti dostali lidé, kteří se z nejrůznějších důvodů většinou neřadí ke známým a úspěšným, protože je něco nebo někdo zastíňuje či se nám to tak jen zdá. Mohou to být i celé profese, bez nichž si nelze představit fungování literární kultury, jako je archivář, bibliograf či nakladatel. V jakém stavu a postavení jsou dnes tato řemesla? Jak se vyvíjela, jak se prezentují a jaké mají cíle? Co o nich víme a jak o nich smýšlíme? Do debaty přijali pozvání novinář a spisovatel Karel Hviždala, pracovník Památníku národního písemnictví / Muzea literatury, muzejník Lukáš Prokop, lexikografka Ústavu pro českou literaturu Akademie věd ČR Alena Příbáňová a šéfredaktor nakladatelství Paseka Jakub Sedláček. Moderují Jan Bílek a Irena Vaňková.

19:30 | Do stínu

Večer dílen, *Spořitelna*

Co v průběhu týdne ve stínu našly festivalové tvůrčí dílny? Ukáže se ve výstupech performativních, pěveckých, recitačních i rozhlasových!

22:00 | Ve stínu

Večer dílen, *Spořitelna*

Výstup učitelské dílny věnovaný životu klavírní virtuosky a hudební skladatelky Clary Schumannové. Klavírní doprovod Josef Pícek.

SO 6/7

8:00 | Třešňový jarmark

Náměstí

Trh s lokálními, čerstvě sklizenými výpěstky, řemeslnými a uměleckými výrobky a lahodnými dobrotami od šikovných rukou. Snad budou i nějaké nepomrzlé třešně z Českého ráje (nebo odjinud?). Vystoupí sobotecké mažoretky, sokolky s aktuální sletovou sestavou a zazpívá Kristýna Kopalová. A to nemusí být všechno... Výtěžek z tradičního dobročinného bazárku pomáhá zkvalitnit život ve městě. Setkání s přáteli, nákup kvality, podpora neziskové organizace! Pořádá Spolek rodáků a přátel města Sobotky.

10:00 | Ze stínu

Dopoledne dílen, *Městské divadlo*

Prezentaci festivalových dílen tradičně zakončí výstupy dětské... A ze stínu na výsluní vychází 69. ročník.

11:45 | Kostel sv. Jiljí v Markvarticích

Projekce, *Městské divadlo*

Snímek patří do cyklu *Památky* a jejich lidé, jenž je projektem Společnosti ochránců památek ve východních Čechách ve spolupráci s profesionálními památkáři z Josefova. Chce upozorňovat na aktivity a práci lidí, spolků a místních samospráv, věnujících se, většinou nezištně a ve volném čase, péči o památky. Představuje jak jejich radosti, starosti a problémy, tak samotné objekty. Dokument o rekonstrukci kostela spolkem *Přátelé Markvarticka* vznikl loni, scénář připravil Rudolf Khol a režíroval ho Jiří Bednář.

14:00 | Sobotecká dofestná

Přehlídka, *Zahradka Šrámkova domu*

Pojďme objevovat a oslavovat místní umělecké bohatství! Vystoupí hudebníci z naší Základní umělecké školy pod vedením pana učitele Jana Rýznara. Studio Šrámkova domu naváže na jarmareční atmosféru a po deseti letech opráší komediální taškařici Trumf v původním nastudování i obsazení – zážitek to bude vskutku exkluzivní, neboť většina členů od posledního uvedení tak nějak vyrostla...

18:00 | Barva slov

Koncert, *Zahradka Šrámkova domu* | 200 Kč

Něha střepů, bolest pohlazení, hněvivá radost. Šanson-kabaretní pásmo *Devět věder pohádek* vyzbrojené melancholicky energickou muzikou, dech-jímající poezií a silnými hlasy. Zahrají Zoe Perrenoud na akordeon, Vašek Tichý na kontrabas a Václav Pitule na bicí. O rytmus, perkuse a zpěv se postará Filip Tejmar. Zpěvem a kytarou začaruje autorka textů Františka Novotná.

19:30 | Afrgr

Koncert, *Zahradka Šrámkova domu* | 50 Kč

DJ Michal Bulíř z Mladé Boleslavi přiveze pár desek s moderní taneční hudbou k pohybu i poslechu, k limu i pivu! Vinylová tečka za festivalem.

SEMINÁŘ

Viděli a slyšeli jsme scénické čtení. Viděli a slyšeli jsme sdělení interpreta a inscenátora, jak vnímá obsah a tvar textové předlohy. Jaké emoce, asociace a nápady v něm text vyvolal. Jak jsme jim rozuměli? Jaké emoce či asociace toto sdělení vyvolalo v nás? A teď zkusme jít opačnou cestou, zpátky k textu. Jak mu rozumíme my, co nás na něm přitahuje, vzrušuje, zajímá? Nebo naopak odrazuje? Jaké je jeho pozadí, souvislosti? S jakými výrazovými prostředky pracuje a co všechno by se s nimi dalo dělat? Zkusíme to?

Rozpravy o scénických čteních budou spojeny s praktickou ukázkou přístupu

ke kolektivnímu přednesu. Seminář bude pokaždé trochu jiný – nejen díky vkladu lektora Libora Vacka, ale i samotných účastníků.

Libor Vacek absolvoval Vysokou školu ekonomickou, pak pracoval a nyní opět pracuje v Československém, respektive Českém rozhlasu. Od dětství se věnuje uměleckému přednesu, opakovaně zvítězil na Wolkrově Prostějově a Moravském festivalu poezie. Od konce 80. let působí v tomto oboru jako lektor, pracuje pravidelně v porotách Wolkrova Prostějova a Dětské scény. Je členem odborné rady NIPOS-ARTAMA pro umělecký přednes.

VE STÍNU stín strachy šelestí

Strašidla, bizarerie, krveprolívání i krvenedořezávání – letošní výběr poslechových pořadů na Šrámkově Sobotce zve účastníky do hororových prostor a scénérií. Při společných posleších se setkáme se šibeniční poezií nebo šestákovým vražděním, ale vydáme se společně i na návštěvu hrobky. Poslouchat můžete po nocích i sami. Z poslední produkce Českého rozhlasu dostupné online vybíráme ty nejstrašidelnější kousky.

Lyžák | hororový podcast pro děti 10+

Hororové povídky | četby klasických i současných autorů

Strašidelné povídky | současní autoři v klasickém žánru

AUTOTEATRO

Divadlo DIP

Zahrada Šrámkova domu | 2.–3. července

Letošní ročník přináší exkluzivní zážitek v podobě Autoteatra – experimentální divadelní formy pro dva diváky, kteří se v průběhu představení **Problémoví spolužáci** stávají součástí příběhu a vstupují do kůže jeho protagonistů. Využijte jedné ze čtrnácti příležitostí a ponořte se do osudů Jany Kaněrové a Zdeňka Adamce.

Oba narozeni v roce 1934. Oba studenti v nepříznivých 50. letech v Československu. Oba spolužáci Jany Horákové – dcery Milady Horákové, asi nejznámější oběti komunistických vykonstruovaných politických procesů. Zažili dobu druhé světové války, kolektivizace i politických procesů. Jak si na tu dobu pamatují? Kaněrová a Adamec se o své vzpomínky podělili s Institutem Paměti národa.

Studenti JAMU pod vedením Moniky Okurkové jejich vzpomínky zpracovali do podoby imerzivního divadla.

Režie a dramaturgie Monika Okurková a kolektiv, hrají Juliána Vališková, Anna Zahálková, hudba Matěj Záhořík.

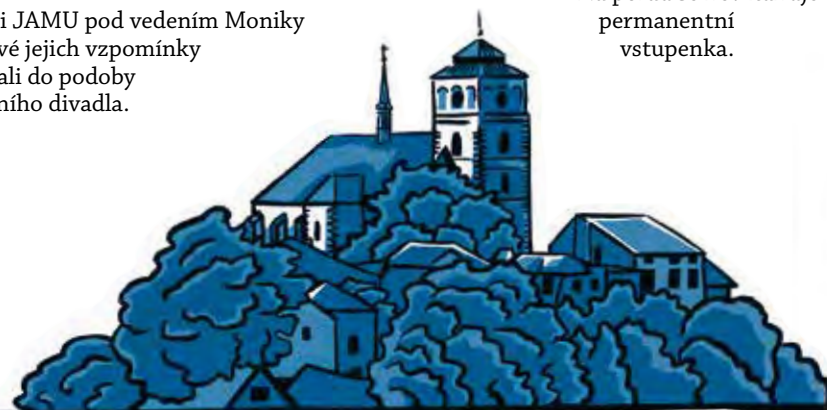
Oba diváci dostanou na uši sluchátka, přes která dostávají veškeré instrukce. Zúčastnit se může kdokoliv bez ohledu na herecké zkušenosti a ze hry může pak vždy vystoupit. Průvodci jsou speciálně vyskolení herci, kteří dotváří celkovou atmosféru.

Chcete-li se zúčastnit, utvořte libovolnou dvojici a zarezervujte si termín ve festivalovém informačním stánku.

Doba představení: 35–40 minut v časech od 12:30 do 19:30

Cena: 390 Kč za osobu / 250 Kč studenti

Na pořad se nevztahuje permanentní vstupenka.

VÝSTAVY

Děkanství

Muzeum Almárium

Expozice Muzea Sobotecka představuje část exponátů shromážděvaných od konce 19. století. Jádrem výstavy tvoří různé typy lidového malovaného nábytku, skříně, truhly a židle. Prohlédnout si je možné také unikátní soubor loutek, které patří do nehmotného kulturního dědictví UNESCO, prapor sobotecké národní gardy malovaný Josefem Mánesem a další zajímavé předměty. Zajišťování pravidelných prohlídek chrámu sv. Máří Magdalény.

Městská knihovna Fráni Šrámka – Čítárna

O Milce

Vernisáž 2. července

Moderní žena, partnerka Fráni Šrámka, zakladatelka Šrámkova domu a Šrámkovy Sobotky. Výstava archiválií z písemné pozůstalosti Miloslavy Hrdličkové Šrámkové (1884–1958) ke 140. výročí narození. Výběr z dochovaných osobních dokladů,

korespondence, rukopisů, výstřižků a fotografií. Autentické dokumenty různého obsahu, spojnice s minulostí, materiál k interpretaci. Jaký svět formovala, co ji vedlo při vynakládání životních sil, jak vypadal její myšlenkový svět? Cesta – program – cíl paní Hrdličkové Šrámkové, paní Milky.

Městská knihovna Fráni Šrámka – Galerie Na schodech

Vladimír Hendrych – Sobotecké motivy

Studie domů a prostředí vznikly na počátku 21. století ze zájmu o Sobotku. Autor (1928–2018), malíř a výtvarný pedagog, měl k městu od roku 1986 rodinné vazby. Absolvoval Katedru výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy u Cyrila Boudy, Karla Lidického a Martina Salcmana. Učil na středních školách, pak v letech 1960–1989 přednášel dějiny umění a výtvarný projev na vysokých školách v Pardubicích a v Hradci Králové a též navrhoval scénické výpravy.

Spořitelna

Portréty československých disidentek

Ženy, které se nebály postavit totalitě v 70. a 80. letech 20. století. Svým zapojením chtěly spoluutvářet lepší podmínky pro život svůj i svých dětí. Patřily k různým proudům: filozofickému, křesťanskému, reformně komunistickému a undergroundovému. Jakým způsobem byly zapojeny v prostředí Charty 77 i mimo něj, ve velkých městech i na venkově? Podle knihy rozhovorů *Bytová revolta: Jak ženy dělaly disent.* Výstava je realizována ve spolupráci s Městskou knihovnou Mělník.

Šolcův statek – Galerie Karla Samšiňáka

Zdeněk Mrkáček – Český ráj: věčná inspirace

Fotografický pohled na naše sousedy z říše živočichů a rostlin, ale i na krajinu Českého ráje. Nejstarší chráněná krajinná oblast republiky tvoří celek unikátně propojující přírodní

a památkové výtvoř a je věčnou inspirací. Autor (narozen 1956) je ornitolog a biolog Správy chráněné krajinné oblasti Český ráj, autor populárně naučných článků, přednášek, rozhlasových relací a publikací z oboru, fotograf fauny a flóry. Jeho nejnovější knihou je titul *Český ráj – moje velká láska*. Loni pro festival vedl vycházku za hlasy ptáků.

Šolcův statek – Lapidárium

Jan Štohanzl – Skleněné objekty

Novější sklo a skleněné plastiky autora (narozen 1948), kterého práce s tímto materiálem zaujala natolik, že u něho stále setrvává. Po roční praxi ve Sklárnách Bohemia Poděbrady nastoupil na Střední uměleckoprůmyslovou školu sklářskou v Železném Brodě do oddělení broušeného skla vedeného výtvarníkem Ladislavem Olivou. Následně pracoval v ateliéru broušení skla Ústředí uměleckých řemesel v Praze. Od roku 1989 pracuje jako sklářský výtvarník na volné noze. Je členem Svazu českých výtvarných umělců.

Šrámkův dům

Muzeum Fráni Šrámka a Milky Hrdličkové

Návštěva 2. července

V souladu s vůlí Fráni Šrámka zřídila jeho žena Miloslava Hrdličková v Sobotce spisovatelův památník. Koupila pro něj dům a darovala ho městu. Přenesla do něj pracovnu s knihovnou a obývací pokoj s řadou uměleckých děl. Obě místnosti tvoří hlavní část expozice. Dále v něm umístila Šrámkovu a svoji písemnou pozůstalost. Součástí prohlídkové trasy

je také sálek, tzv. síň poezie, v němž se podává návštěvníkům výklad. Šrámkův dům se stal základnou kultury ve městě. Žili v něm manželé Hejnovi, správci muzea, spoluzakladatelé a dlouholetí organizátoři festivalu Šrámkova Sobotka, a jejich pokračovatel Jaroslav Šimůnek.

Zahrada Šrámkova domu

Šrámkova Sobotka 2023 ve fotografii

Atmosféra zdařilého loňského 67. ročníku festivalu s tématem *Poslyš, jak zní. Mluvená řeč, hlas a rozhlas* přiblížená výběrem ze snímků Martina Čába a kolektivu fotoreportérů v srdci akce. Souzněli pohotově fotografující s ostatními účastníky na strhující zvukové vlně? Osoby, prostory, pořady, léto, prázdniny, múzy... Doplníte si vlastním zvukem... Pro vybavení vzpomínek a letošní dobrou náladu...

Základní škola

Pavel Šimon – Grafika

Vernisáž 29. června

Výstava představí Pavla Šimona (1920–1958), syna významného grafika a malíře T. F. Šimona. Autorovi byl vyměřen poměrně krátký život, přesto za sebou v knižní ilustraci i volné a užité grafice zanechal úctyhodné dílo se širokým záběrem námětů a technik. Jen jeho grafická tvorba zahrnuje na 140 listů volné grafiky, užitá tvorba jako exlibris a novoročenky pak několik set děl převážně v technice leptu a akvatinty. Jeho tvorba zachycuje česká města a krajinu, zátiší, portréty, návrhy plakátů, knižních obálek nebo poštovních známek.

Zámek Humprecht

Zámecké interiéry

Prohlídka 3. července

Národní kulturní památka, zámek Humprecht z druhé poloviny 17. století, patří téměř sto let městu Sobotce. V zrekonstruovaných interiérech přízemí, prvního a druhého patra je instalována expozice historického mobiliáře, který připomíná atmosféru z doby zakladatele zámku, barokního kavalíra Humprechta Jana Černína z Chudenic. Centrální hodovní síň v prvním poschodí je stavební zajímavostí s neobvyklou akustikou. Z ochozu se nabízí podmanivý výhled na Sobotku, Ještěd či Bezděz.

ZVUKOVÁ PROCHÁZKA

Vydejte se s námi po stopách Fráni Šrámka na zvukovou procházku Sobotkou! V roce 2022, k 66. ročníku festivalu s tématem genius loci, který reflektoval kulaté šrámkovské výročí, vznikla poetická procházka po známých místech i zapadlejších zákoutích v Sobotce. Ta posluchači mohou (znovu) objevovat prostřednictvím básnickových veršů. Spočínáte na okamžik na jednotlivých zastaveních, nechte na sebe působit ducha místa a poezii. V městském parku zaslechnete zamilovaná šeptání, na náměstí budete přítomni odvodu vojáků a od Lípy pohlédnete na městečko pod půlměsícem zase z jiné perspektivy... Jakmile doputujete na vybrané místo, stačí využít zázraku moderních technologií a dle instrukcí na odkazu níže spustit danou zvukovou stopu. Samotná zastavení jsou svébytnou impresí – záleží pouze na vás, jaký klíč k jejich návštěvě zvolíte. Připravili Kristýna Čepková, Josef Kačmarčík a Jan Trč. Hlas propůjčili dlouholetí účastníci festivalu. V roce 2024 bylo každé zastavení vybaveno přístupovým bodem a vydán byl informační leták *Šrámkova zvuková poetická procházka* v grafické úpravě Vojtěcha Rejla. K mání je v Městském informačním centru.

Šrámkova poetická zvuková procházka

Stáhněte si aplikaci

Poetická procházka

DÍLNY TVŮRČÍ A DIDAKTICKÉ

VÍCEDENNÍ PRO DOSPĚLÉ

Básničky na okrajích Dějin české literatury

Mgr. Eva Marková | 1.–2. července

Chybí v požadavcích k maturitě, nejsou v čítankách a v *Dějínách české literatury* je najdeme jen tak na okraji, často se jejich jméno objevuje jako doplnění věty „byla manželkou toho a toho“. A přitom psaly skvostné básně!

Tvořivým způsobem se seznámíme s Naďou Plíškovou a Evou Švankmajerovou, významnými

výtvarnicemi a méně známými básničkami. Ukážeme si na jejich příkladu, jak funguje vytváření literárního kánonu, položíme si otázku, zda v české literatuře existují velké básničky, a v drobném historickém exkurzu zamíříme i do 19. století.

Ondesete si náměty na lekce do literární výchovy, vyzkoušíte si metody tvořivého psaní a didaktické interpretace textu. A hlavně si budeme hodně a hodně číst skvělou poezii! | *Dílna nebude otevřena.*

Cestou k literární kritice

doc. Mgr. Erik Gilk, Ph.D.

Kurz navazuje na předchozí dílny věnované interpretaci a kritice, avšak účast na nich rozhodně není podmínkou pro letošní dílnu. Vedle ryze praktického aspektu, tedy psaní vlastních kritických textů, bude pozornost věnována rovněž interpretaci vybraných uměleckých děl (povídek), neboť interpretace, analýza či výklad tvoří neodmyslitelnou součást práce literárního kritika. Výstupem dílny může být publikace zredigovaných recenzí účastníků v literárním časopise *Tvar*, což ovšem není podmínkou kurzu.

Dílna autorského psaní: O podstatnosti humoru (nejen) v literatuře

MgA. Dora Kaprálová

V tvůrčí dílně autorského psaní bych se ráda zaměřila na smysl, význam, svobodu a opodstatněnost humoru v současné poezii i v próze. Jaké jsou etické hranice humoru? Existují a mají takové hranice existovat? Proč a čím přináší humor úlevu i v tragických příbězích? Jsou žánry absurdity v dnešním světě překonány? Jak psát s nadsázkou, eticky a přitom se vyhnout vnitřní „autocenzuře“? Kde je v literatuře hranice mezi bohapustým cynismem a sdílenou ironií, ve které je naděje?

Dílna Mluv hlasem

Mgr. Vendula Holčáková

Prostředek k sebevyjádření je hlas. Právě skrze něj se projevuje naše individualita. Sám hlas je sdělení. Slova nesou další význam navíc. Jedno ovlivňuje a podporuje druhé. V dílně se budeme snažit svému hlasu porozumět, objevovat jeho možnosti, hledat k němu nové cesty, dýchat, intonovat, artikulovat... A pak si o tom i povídat. Ve světle, ve stínu i ve tmě.

Dílna německého překladu

Mgr. Tomáš Dimter

Základním tématem překladatelské dílny z německého jazyka bude rozhlasová hra. Za týden přeložíme kompletní rozhlasovou hru, probereme možnosti žánru a překladu dialogu. Překládáno bude dílo Rolanda Schimmelpfenniga Ídomeneus, vyprávějící klasický řecký mýtus o osudu krétského krále.

Dílna práce s textem – hlasem, tělem, vším, co unese(m)!

MgA. Jakub Doubrava

Budeme se zabývat konkrétními vybranými texty (s ohledem na téma letošního ročníku) a hledat pro jejich interpretaci příhodné prostředky (hlas – přednes, zpěv – voiceband, gesto – pohyb, tanec – divadlo).

Po dobu trvání dílny dojdeme od písemné formy až k výslednému prezentovatelnému tvaru.

Od vlastního osobního výběru textu přes veřejný poslech ve skupině po práci na

vizuální formě – podívané. Ať sólo, či hromadně, od deklamace po přednes. Je jen na nás, co za prostředky si zvolíme. Bude možno pracovat individuálně, ve dvojicích či v malých skupinkách. Vše je povoleno a nic není nutno!

Dílna rozhlasové tvorby

MgA. Josef Kačmarčík

Zvuková tvorba v posledních letech vykračuje ze stínu dříve silnějších médií. Pojďte si proto vyzkoušet, co všechno zvuk dokáže, jaké má vyjadřovací schopnosti, co lze jeho prostředky sdělovat a jak může probouzet fantazii. Staňte se autory svého vlastního rozhlasového díla, režiséry, herci i scenáristy. A v neposlední řadě si vyzkoušejte, co dělají lidé, kteří běžně zůstávají ve stínu – zvukaři, zvukoví designéři či ručníci. Zjistíte, jak se dá v rozhlase vytvářet prostor, dynamika, situace a příběh. Samozřejmostí je pak práce s hlasem a slovem jako prostředkem sdělení.

Dílna sborového zpěvu

Mgr. Jiří Šlupka Svěrák

Hudební setkávání se zdravou ambicí s repertoárem sestaveným z lidové poezie, v němž se objevují sbory, voicebandy i sóla. Tradičně nevynecháme jazzové, rockové ani spirituálové písně. Pokud hrajete na nějaké nástroje, vezměte je s sebou, mohli bychom vytvořit malou doprovodnou kapelu.

Dílna uměleckého přednesu

MgA. Vít Roleček

a Mgr. Aleš Vrzák

Tradiční dílna zaměřená na interpretační práci s literárním textem vhodným k přednesu, jejímž výstupem má být přednesové vystoupení. Účastník dílny se pod vedením lektora vypořádá s dokončením výběru literárního textu k přednesové interpretaci (vhodná je poezie nebo próza, nikoliv monolog) a bude se v maximálně pětičlenné skupině nořit do sfér rozboru, výkladu, prokreslování představ, prožití, hledání interpretačního klíče, zkoušení, hlasových improvizací, pokusů, omylů, boje s pamětí, nových výkladů, dalšího zkoumání... a nakonec možná vystoupí v připraveném recitačním výkonu.

Výpravy do neznáma

Mgr. Martin Tomášek, Ph.D. |

3.–4. července

Středoškolská výuka světové literatury se opírá o stále stejné autory a texty. V tzv. kánonu přitom citelně chybí perspektiva: 1. ženských autorek; 2. menších literatur, včetně našich sousedů; 3. celých kontinentů (Afrika, Asie, Austrálie, Střední a Jižní Amerika); 4. posledních více než čtyřiceti let; 5. titulů blízkých dnešní mládeži... Co objevíme, když se vydáme s grafickými romány do Izraele a Palestiny, do magického světa Haruki Murakamiho, pokusíme se pochopit řeku nebo hledat „nový jména“ s NoViolet Bulawayo? Jak funguje štafeta hlasitého čtení, skládkankové učení, skupinové psaní esejů nebo obouvání cizích bot s pomocí příběhů?

Výuka češtiny mezi tradicí a inovací

doc. PhDr. Stanislav Štěpáník,
Ph.D.

Výuka češtiny má tři základní cíle: cíl komunikační, kognitivní a formativní. Tyto cíle jsou ukotveny také v RVP. Navzdory takřka čtyřicetiletému vývoji se však do praxe školy komunikačně-kognitivní cíl promítá jen v omezené míře, ačkoliv si celá řada expertů, učitelů, rodičů i žáků uvědomuje, že tradiční mluvnické vyučování nepřináší výsledky, které bychom od výuky mateřského jazyka očekávali. Základním cílem série pracovních dílen bude odpovědět na otázku, jak komunikační přístup ve výuce realizovat. Zaměříme se na rozvoj jazykových kompetencí ve vzájemném propojení s rozvojem komunikačních dovedností, a to pomocí zcela konkrétních praktických příkladů, včetně mikrolekcí.

Učitelská interpretační dílna

Mgr. Emilie Zámečníková

Zvládnutí přednesu a výrazného čtení musí patřit k výbavě každého učitele češtiny! Vycházíme z tradice sólového i kolektivního přednesu. Zabýváme se interpretací poetických i prozaických textů. Věnujeme se především nastudování kolektivního vystoupení, prostor mají též individuální konzultace. Dílnu nabízíme jako součást pobytového balíčku učitelského EXODu, ale je možné domluvit i účast dalších zájemců. Časový rozvrh práce v dílně se obvykle nekříží s přednáškami.

JEDNODENNÍ PRO DOSPĚLÉ

Ven z izolace – lektorská dílna organizace Post Bellum

MgA. Jitka Míčková | 3. července

Tvořivý workshop na téma svoboda projevu s využitím techniky mail art. Účastníci se pokusí výtvarně vyjádřit k tématu vycházejícímu z vyprávění pamětníků Paměti národa, ale s určitým omezením, jaké měli i umělci v komunistické době. V rámci programu zážitkovou formou pochopí pojem mail art a získají informace o kulturním světě v době totalitního režimu. Dílna je určena především pedagogům, kteří tak nahlédnou pod pokličku vzdělávacího oddělení neziskové organizace Post Bellum, která se snaží dostávat k dětem vzpomínky pamětníků a moderní historii zážitkovou formou.

VÍCEDENNÍ PRO DĚTI

Dětská hudebně-výtvarná dílnička (od 3 do 9 let)

Karolína Keijsperová
a Eliška Míšková

Odpolední hudebně-výtvarná dílna se bude zaměřovat na propojení hlasového a výtvarného projevu u dětí od tří do devíti let. Děti si vyzkouší kreativní výtvarné techniky a zazpívají si nové písničky. Budeme si hrát s barvou a prostorem, povíme si o tom, jak stín může klamat, a zkusíme si i základy kompozice.

Povídá Šmudle Ťululum – pohybově-dramatická dílna pro nejmenší (od 3 do 6 let)

MgA. Jitka Míčková
a Lea Švejdová, Dipl. um.

Co dělá náš stín, když je ve stínu? Co to vůbec znamená být ve stínu? Když jsou lidé ve stínu, není vidět žádný stín, ale přitom je jim stále v patách... Nerozumíte tomu? To nevadí, my také ne. Snad nám s tím pomůžou Ťululum a Šmudla. Přijďte za nimi na dětskou dílnu. Letos si budeme hrát s knihou Ivana Martina Jirouse, kterou psal svým dvěma holčičkám, když s nimi nemohl být. Díky jeho textům se ponoříme do světa stínů, světla a tmy. Na cestu si raději vezměte baterku.

Rajsa (od 6 do 15 let)

MgA. Mgr. Dominika Prokopová
a Mgr. BcA. Majka Šmolková

Rajsa je dívka, která žije v džungli. Pěstuje květiny, zeleninu a bylinky a má opravdu krásnou zahradu. Nejdůležitějším v její zahradě je keř Maomai. Jednoho dne Rajsa ve stínu keře něco zahlédla. Něco, co jí nedá spát... V naší dramatické dílně si posvítíme do všech stínů. Společně přijdeme na to, jakou podobu může mít strach a co s ním udělat.

Čapni múzu za pačesy

(od 12 do 15 let)

MgA. René Nekuda

Pojďme prozkoumat cesty fantazie, které by měl* a znát každý* a spisovatel*ka. Budeme si přitom hrát, psát a sdílet příběhy, jaké zatím ještě nikdo nikdy neslyšel. Ukážeme si, jak z ničeho vykouzlit tajemné hrady, létající lodě nebo třeba mluvící koně. Když víte, jak na to, tak se prázdný papír může proměnit v nevídané dobrodružství...

Rozhlasová dílna – Jak na podcast? (od 12 do 15 let)

Bc. Josef Kaňka
a Luisa Marie Marešová

Když rozhlasová moderátorka Lucie Výborná přebírala ocenění za 3. místo v kategorii podcast roku, řekla, že dosud ani nevěděla, že nějaký podcast dělá. Možná tím nechtěně poukázala na vágní definici jednoho z nejpopulárnějších mediálních formátů současnosti. Úkolem dílny bude tento pojem jasněji vymezit a společně objevit téměř nekonečné možnosti zvuku, kterých podcast může využívat. Součástí programu budou práce s nahrávací technikou, základy zvukové postprodukce či rétoriky, metody přípravy či využívání ukázkových materiálů.

PREZENTACE NAKLADATELSTVÍ

Městská knihovna Fráni Šrámka

Munipress

Nakladatelství Masarykovy univerzity v Brně vydává ročně přes 400 titulů a 54 odborných časopisů (*Anthropologia integra*, *Pedagogická orientace*, *Bohemica litteraria*). Zaměřuje se na odbornou literaturu vědeckou i populárně naučnou, a to jak od autorů domácích, tak zahraničních.

M U N I
P R E S S

Nakladatelství Pavel Mervart

Vydává širokou škálu odborných publikací od antropologie, literární vědy, filozofie, historie, teoretické biologie, křesťanství až po beletrii a regionální literaturu. Knihy publikuje v řadě edic (Pro Oriente, Russia Altera, Bibliotheca Teologica), vychází zde také celá škála časopisů (*Oriens Aliter*).

PAVEL MERVART

Větrné mlýny

Vznikly v roce 1995. Vydávají jak českou, tak překladovou beletrii a časopis *RozRazil*. Pořádají mezinárodní literární festival Měsíc autorského čtení a čtení mladých básníků a básniček Omlatina. Produkují také filmy, které se různými způsoby dotýkají literatury.

Větrné mlýny

O ŠRÁMKOVĚ SOBOTCE

Pořadatelem festivalu Šrámkova Sobotka je město Sobotka prostřednictvím své příspěvkové organizace Městské kulturní středisko Sobotka. Spolupracují EXOD Sobotka, NIPOS – Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Spolek Šrámkova Sobotka a Studio Šrámkova domu.

Přípravný výbor: Jan Bílek, Lada Blažejová, Vlastimil Čech, Daniela Haasová, Pavlína Havlová, Ivana Lubinová, Marie Sekerová, Jan Smolka, Jan Trč a Irena Vaňková.

Festival se koná za **finanční podpory** města Sobotky, Ministerstva kultury České republiky a Královéhradeckého kraje, který festivalu zároveň poskytuje trvalou záštitu. Za dar děkujeme Cukrárně U Stašků.

Mediální partneři: Český rozhlas Vltava, A2, Host, Tvar, Český jazyk a literatura a Místní kultura.

Městské kulturní středisko Sobotka
Pavlína Havlová
tel.: 605 713 857

Dílňy
Lada Blažejová
tel.: 774 139 636

Produkce
Jan Trč
tel.: 603 155 547

Ubytování
Kateřina Šafářová
tel.: 603 731 804

Učitelská exkurzní základna (EXOD) a Spolek Šrámkova Sobotka
Olga Bičíštová
tel.: 737 708 677
Marie Sekerová
tel.: 732 933 246

Festivalové delegátky:
Kamila Šourková, Alice Knoblochová a Eliška Nedvěďová
tel.: 776 606 397

Dramaturgii jednotlivých programových linií zajišťují:

Autorská čtení | Roman Polách

Besedy | Vlastimil Čech, Jan Bílek

Dětské pořady | Jan Trč

Divadla | Jan Trč, Lada Blažejová

Filmové projekce | Jan Bílek, Pavlína Havlová, Jan Trč

Hudební pořady | Matěj Vejdělek, Daniela Haasová

Poslechové pořady | Petr Gojda

Prohlídky, vycházky a závod | Jan Bílek, Jan Jirásek

Přednášky | Vlastimil Čech, Irena Vaňková

Scénická čtení | Jan Trč, Ivana Lubinová, Lada Blažejová

Tvůrčí a didaktické dílny | Lada Blažejová

Výstavy | Jan Bílek, Kamila Šourková, Magdaléna Šrůtová, Jan Trč, Zdělaní – Přátelé Šolcova statku, z. s.

Zahájení, zakončení a jarmark tvůrčích dílen | Lada Blažejová, Jakub Doubrava, Anežka Lipusová, Jan Mrázek, Barbora Sedláková

Grafický design festivalu připravil Vojtěch Rejl. Za sazbu tiskovin děkujeme Pavle Hovorkové, za korektury Hedvice Landové.

Za fotografickou dokumentaci tohoto ročníku děkujeme Martinu Cábovi, za videodokumentaci patří dík Vojtěchu Kynčlovi.

Za správu festivalového webu náleží poděkování Josefu Blažejovi. O sociální síť pečují Kamila Šourková a Jan Trč.

Za technickou podporu děkujeme Matěji Vejdělkovi a kolektivu Studia Šrámkova domu.

Děkujeme rovněž Magdaléně Šrůtové, Karolíně Kupcové, Technickému středisku Sobotka, místním dobrovolným hasičům a mnoha dalším, kteří s přípravou a organizací festivalu pomáhají.

Za propůjčení prostor soboteckého děkanství děkujeme děkanovi Václavu Novákovi. Za součinnost děkujeme místní základní umělecké škole, základní škole, Tělocvičné jednotě Sokol, Regionálnímu muzeu a galerii Jičín, Mateřskému centru Ťapík a Městské knihovně Mělník.

INFORMACE

Vše nezbytné, co potřebujete ke svému pobytu vědět, se dozvíte ve festivalovém informačním stánku na zahradě Šrámkova domu. Tam vás první festivalovou sobotu a neděli od 9 do 18 hodin naše delegátky zaregistrují. V následujících dnech je zde zastihnete od 14 do 17 hodin. Mimo uvedené časy jsme k dispozici na telefonech, viz výše. Neváhejte se na nás obracet i osobně – poznáte nás podle pořadatelských placek.

Ve stánku se bude možné ještě přihlásit na jednodenní či vícedenní dílny, které nebudou plně obsazeny, zakoupíte zde také festivalové drobnosti či permanentní vstupenku.

Na placená divadelní představení v Městském divadle je nutné si po zakoupení permanentní vstupenky rezervovat konkrétní místo, učinit tak můžete opět v informačním stánku. Další informace o prodeji vstupenek na placené pořady dostanete také na telefonu 603 155 547, ve festivalovém informačním stánku nebo v Městském informačním centru, které bude v době konání festivalu otevřené od 9 do 12 a od 13 do 17 hodin.

Pokud jste přijeli prostřednictvím učitelské exkurzní základny (EXOD), sídlící ve škole, poskytnou vám informace Olga Bičíštová a Marie Sekerová.

Úvodní organizační setkání s lektorkami a lektory tvůrčích a didaktických dílen proběhne v neděli od 15:30 s výjimkou dílny recitační, která začne pracovat téhož dne od 11:00. Úvodní setkání dětských dílen se uskuteční na stejném místě až v pondělí v 8:30.

Ve městě se snadno vyznáte, ubytování i festivalové prostory jsou v docházkové vzdálenosti. Pro lepší orientaci využijte plánek na konci tohoto katalogu.

Zahrada Šrámkova domu je v době konání festivalu otevřena od 8:30 do 2 hodin, slouží jako prostor pro relaxaci i místo konání programu. V průběhu pořadů budte prosím ohleduplní k účinkujícím a návštěvníkům. Respektujte provozní řád festivalu a dodržujte platná hygienická nařízení. Upozorňujeme též na zákaz konzumace alkoholu na veřejných prostranstvích městského centra.

Změna programu vyhrazena. Aktuální informace naleznete na informačních tabulích, na webu sramkovasobotka.cz či festivalovém facebooku, instagramu a twitteru.

Festivalové stravování zajišťuje hotel Pošta a restaurace Maštal, k občerstvení můžete rovněž využít Vokýnko na zahradě Šrámkova domu.

V průběhu festivalu vychází časopis *Raport!*, vydává jej *Splav!*, z. s.

KONTAKTY

Městské kulturní středisko Sobotka

nám. Míru 3
vedoucí Pavlína Havlová
tel.: 493 571 618, tel.: 605 713 857

Městské informační centrum

nám. Míru 3
Karolína Kupcová
tel.: 493 571 587

Městská knihovna Fráni Šrámka

nám. Míru 4
Bc. Magdaléna Šrůtová
tel.: 493 571 110

Obvodní oddělení Policie České republiky

Boleslavská 329
tel.: 974 532 711

Raport!

šéfredaktorka Kateřina Prášilová
raport.redakce@gmail.com

Zdravotní středisko

Jičínská 300
MUDr. Eliška Macounová (praktická lékařka)
tel.: 604 816 307
MUDr. Lucie Ježková (praktická lékařka)
tel.: 493 571 689
MUDr. Ivana Jeřábková (praktická lékařka pro děti a dorost)
tel.: 704 600 070
Stomatologická ordinace není v provozu.

Nemocnice Jičín

Bolzanova 512
tel.: 493 582 111

PLÁNEK

- 1 NÁMĚSTÍ MÍRU
- 2 ŠRÁMKŮV DŮM, MKS A MIC
- 3 ZAHRADA ŠRÁMKOVA DOMU
- 4 MĚSTSKÉ DIVADLO, KNIHOVNA
- 5 KOSTEL SV. MAŘÍ MAGDALÉNY
- 6 DĚKANSTVÍ, FARNÍ ZAHRADA
- 7 ŠOLCŮV STATEK
- 8 SPOŘITELNA
- 9 SOKOLOVNA
- 10 ZÁKLADNÍ ŠKOLA
- 11 ZDRAVOTNÍ STŘEDISKO
- 12 HOTEL A RESTAURACE POŠTA
- 13 RESTAURACE MAŠTAL, DVŮR U MAŠTALE
- 14 MĚSTSKÝ ÚŘAD
- 15 DŮM POD PŮLMĚSÍCEM
- 16 PARK U VLAKOVÉHO NÁDRAŽÍ
- 17 HUMPRECHT
- 18 ALEJ POD HUMPRECHTEM

1:3700

0 100 m

PARTNEŘI A SPONZOŘI

MINISTERSTVO
KULTURY

KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ

N I I
P O S
pro kulturu

Vltava
Český rozhlas

A2
kulturní čtrnáctideník

tvar

MUNI
PRESS

IOU

ČJL
český jazyk
a literatura

Místní
Kultura pro kulturu
z regionů

ČKAR
U STAŠKŮ

Kdo si čte, zlobí!

Hledáme kritické čtenářstvo. V Advojce jsme přesvědčení, že umění není možné chápat odděleně od společenského dění a že zásadní součástí kulturního dění je kritická diskuse. Pokud jste stejného názoru, předplatte si nás!

www.advojka.cz
distribuce@advojka.cz

ČJL
český jazyk
a literatura

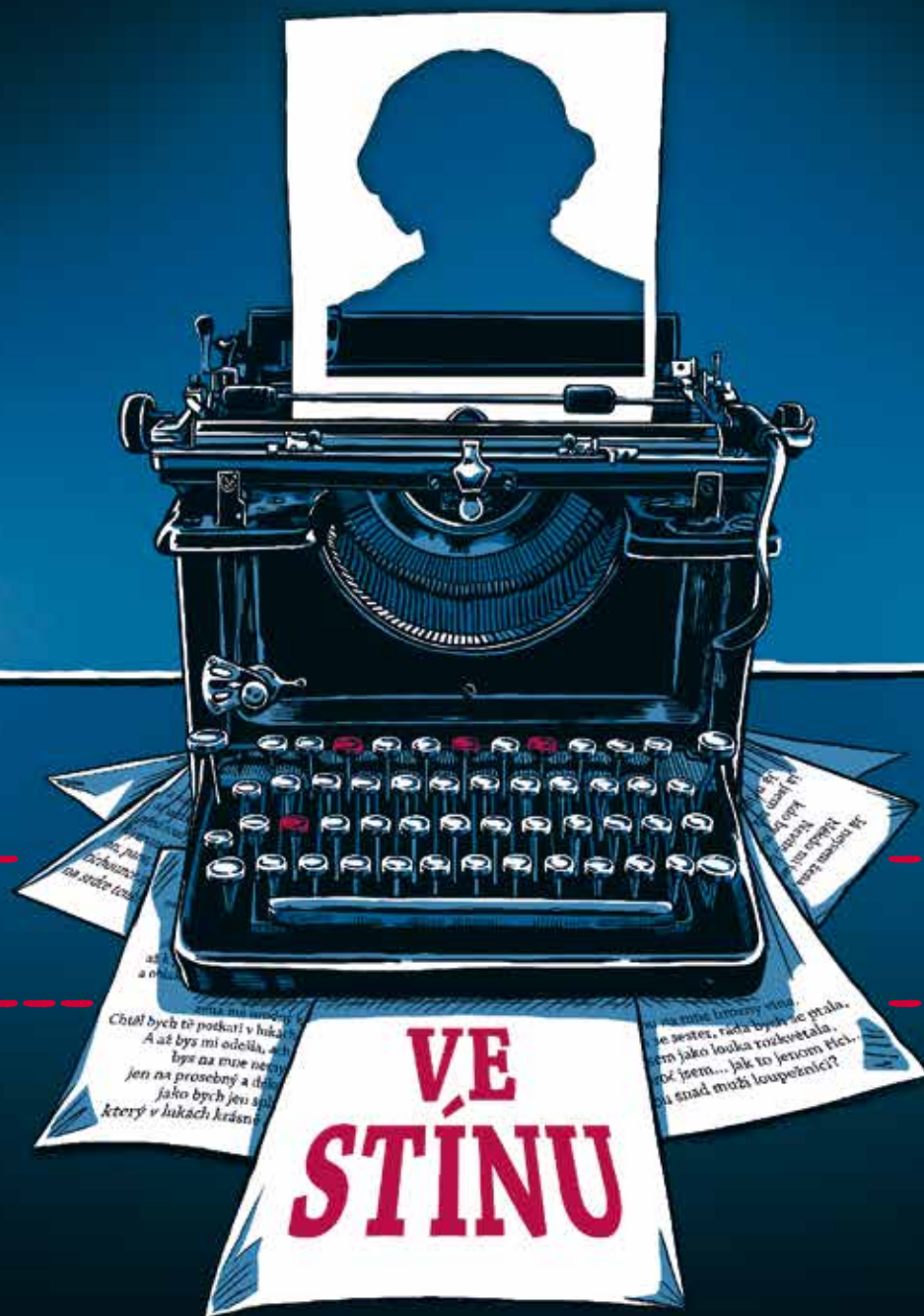
Časopis **Český jazyk a literatura** se zaměřuje na vzdělávání učitelů 2. stupně ZŠ a učitelů SŠ. Obsahuje příspěvky lingvistické, lingvodidaktické, literárněhistorické a literárněteoretické.

Pro učitele češtiny:

Sledujte s námi současné trendy a tendence v bohemistice a v oborových didaktikách a jejich aplikaci v praxi.

<https://ucebnice.fraus.cz/cs/cesky-jazyk-a-literatura/o-casopise>

68. Šrámkova Sobotka

29. 6. – 6. 7. 2024

festival českého jazyka, řeči a literatury

www.sramkovasobotka.cz
2024